

FUNDRAISING
NORGE

Rapport - Ansatte i ideell og frivillig sektor

Innhold

Oppsummering.....	1
Frivillig og ideell sektors helhet	2
Deskriptivt om organisasjonenes ansatte	2
Deskriptivt om frivillig og ideell sektors økonomi.....	3
Modellert sammenheng mellom ansatte og inntjening	5
Fordeling av de ansatte i frivillig og ideell sektor	7
Konklusjon	11

Oppsummering

Med utgangspunkt i regnskapstall for 2021 og lønnsstatistikk fra SSB er det gjort en beskrivende undersøkelse av organisasjonenes økonomiske situasjon. Forholdet mellom økonomi og ansatte er modellert for å teste for statistisk signifikante sammenhenger. En ekstra ansatt estimeres til å øke organisasjonens årlige inntjening med omtrent 0,4%, ceteris paribus. Fra SSB sin lønnstakerstatistikk er det beskrevet nærmere hvilke strukturer som finnes blant de ansatte i frivillig og ideell sektor er. Lønnstakerstatistikken viser at sport og fritid er de i frivillig og ideell sektor som ansetter flest menn og yngre arbeidstakere. Medlemsorganisasjonene har en overvekt av kvinner som ansatte, og spesielt kvinner over 40 år. Selv om det er store variasjoner innad i sektoren. Sektoren som helhet er i stor grad likestilt og har en sunn balanse med tanke på spredning i ulike aldersgrupper av arbeidstakere og kjønn.

Frivillig og ideell sektors helhet

Fundraising Norge ønsker å belyse overfor medlemmene og eksterne aktører hvem folkene som jobber i frivillig og ideell sektor er. Dette gjelder spesielt media og offentlige myndigheter. Denne rapporten består av fire ulike deler som sammen tegner et totalbilde. Dette bidrar til å heve forståelsen for hvem som utgjør sektoren. Det er en klar sammenheng mellom organisasjonsstørrelse, antall ansatte og økonomi. Derfor er rapporten bygd opp slik at den først ser på antall ansatte i sektoren og oppsummerer noen sentrale funn. Deretter belyses bransjens økonomiske ståsted før en modell for å se på sammenhengen mellom økonomi og ansatte utformes. Resultatene av modellen presenteres og tolkes. Til slutt følger en demografisk oppsummering av sektorens ansatte, slik som alder, kjønn og utdanningsnivå.

Deskriptivt om organisasjonenes ansatte

Det er en flytende overgang mellom hvilke organisasjoner som er frivillige og hvilke organisasjoner som er ideelle. Dette gjør det krevende å definere hvilke organisasjoner som er frivillige og hvilke som er ideelle. Veldig ofte er organisasjonene litt begge deler. I denne rapporten er organisasjonene som er brukt for å utføre regresjonsanalysen delt inn i to grupper. Fundraising Norge sine medlemmer (som utgjør 125 organisasjoner i datasettet), og alle organisasjonene i Norge som er godkjent for skattefradrag på gaver (som utgjør 646 ulike organisasjoner og hele datasettet). Det er overlapp mellom gruppene, men gruppa som er godkjent for skattefradrag inneholder omtrent fem ganger flere organisasjoner (dette er derfor et større datasett). Hensikten med å skille ut Fundraising Norge sine medlemmer er for å vise hvordan våre medlemmer jobber ulikt fra de andre.

Blant alle organisasjonene som er godkjent for skattefradrag er det i snitt 48 ansatte per organisasjon og 8 ansatte i medianorganisasjonen. Dette innebærer at det er noen få veldig store organisasjoner som bidrar til å trekke snittet kraftig opp. De aller fleste organisasjonene har ikke mer enn 8 ansatte og hele 75% av de 646 ulike organisasjonene har kun opp til 28 ansatte eller færre. Den store majoriteten av norske organisasjoner er derfor små arbeidsgivere med få og i enkelte tilfeller ingen ansatte.

Ansatte i norske organisasjoner godkjent for skattefradrag:

Tabell 1

Min	1. kvartil	Median	Gjennomsnitt	3. kvartil	Max
0	3	8	47,75	28	2094

Ansatte i Fundraising Norges medlemsorganisasjoner:

Tabell 2

Min	1. kvartil	Median	Gjennomsnitt	3. kvartil	Max
0	6,25	22	97,78	68,50	2094

Blant Fundraising Norge sine medlemmer er det i snitt 98 ansatte per organisasjon og 22 ansatte i medianorganisasjonen. Fundraising Norge organiserer derfor en overvekt av de største og sterkeste organisasjonene i frivillig og ideell sektor. Dette er de mest ressurssterke organisasjonene, og mange av dem har lange historiske tradisjoner som har posisjonert dem sterkt i samfunnet og derfor nyter meget høy tillit blant befolkningen. Allikevel er 25% av medlemsorganisasjonene mindre og har kun 6 ansatte eller færre. Dette beskriver godt bredden i Fundraising Norge sin medlemsbase. De aller fleste organisasjonene har omtrent 20 ansatte, og 75% av de 125 medlemsorganisasjonene har opp til 69 ansatte. De mest ressurssterke og innflytelsesrike frivillige og ideelle organisasjonene i Norge er medlemmer i Fundraising Norge.

Deskriptivt om frivillig og ideell sektors økonomi

Mønsteret blant organisasjonenes ansatte manifesterer seg ytterligere når driftsresultatet undersøkes. Noen få store trekker snittet veldig opp, mens omtrent 75% av alle organisasjonene godkjent for skattefradrag i Norge har et driftsresultat på 2 435 500 kr eller mindre. Sett i sammenheng med antall ansatte utgjør dette nok til å kunne beholde omtrent to og et halvt årsverk når vi legger til grunn at et årsverk koster omtrent en million kroner når vi inkluderer kostnader knyttet til pensjon, arbeidsgiveravgift og feriepenger i tillegg til lønn. Dette betyr at de aller fleste norske organisasjoner er svært sårbare i sin økonomiske drift. Gjennomsnittet i bransjen ligger på 4 393 790kr i driftsresultat for forrige år og medianen ligger på 377 500kr. En slik lav median indikerer at det svært raskt kan bli kritisk for mange organisasjoner dersom finansieringen uteblir. Omtrent halvparten av organisasjonene må si opp sine ansatte og legge ned virksomheten sin øyeblikkelig dersom den kontinuerlige finansieringen stopper opp.

Netto resultat i norske organisasjoner, oppgitt i tusener:

Tabell 3

Min	1. kvartil	Median	Gjennomsnitt	3. kvartil	Max
-47851	-43,75	377,50	4393,79	2435,50	302954

Dette speiles også i resultatene til Fundraising Norge sine medlemmer. Fundraising Norge sine medlemmer har en sterkere økonomi og mer ressurser til å gjøre ansettelse og drive aktivt med formålsarbeid. 75% av alle organisasjonene har et driftsresultat på 6 907 750 kr eller mindre. Sammenlignet med majoriteten blant alle organisasjonene som er godkjent for skattefradrag er dette tilnærmet tre ganger mer. Fundraising Norge sine medlemmer er på grunn av dette mer handlekraftige selv om de fleste kun har nok til å beholde syv årsverk dersom alle inntekter skulle falle vekk. Sektoren er slik sett svært sårbar for brå og uforutsette endringer. Gjennomsnittet blant Fundraising Norge sine medlemmer ligger på 12 362 540kr i driftsresultat for forrige år og medianen ligger på 1 503 500kr. Forskjellen på medianen og gjennomsnittet her indikerer at det veldig stort sprik i hvor godt de ulike organisasjonene driftes økonomisk og illustrerer hvordan ulike organisasjoner prioriterer å forvalte inntektene sine. Flere av de aller største driver større prosjekter med flere år som perspektiv og er derfor nødt til å sikre mangeårig finansering for å sikre sitt formålsarbeid.

Netto resultat i Fundraising Norges medlemsorganisasjoner, oppgitt i tusener:

Tabell 4

Min	1. kvartil	Median	Gjennomsnitt	3. kvartil	Max
-47851	11,25	1503,50	12362,54	6907,75	302954

Modellert sammenheng mellom ansatte og inntjening

Det er et enormt sprik blant de norske organisasjonene i både antall ansatte og inntekter. Det er likevel en utbredt forståelse i hele sektoren at uten ansatte skjer det ingenting, og det er ikke mulig å ha ansatte uten økonomiske muskler til det. Dette er motivasjonen til å utføre en regresjonsanalyse på sammenhengen mellom ansatte og organisasjonens inntjening. Ved bruk av regresjon som metode er det mange utfordringer for å produsere et troverdig, objektivt og nøytralt resultat. I denne regresjonsanalysen er det flere elementer som gjør at modellen har alvorlige svakheter, men modellen produserer fremdeles interessante resultater basert på det datagrunnlaget som eksisterer. I hele rapporten er det brukt regnskapstall fra 2021 som datagrunnlag. Flere kontrollvariabler er inkludert i analysen for å redusere bekymringen for utelatte variabler. Ved bruk av mange kontrollvariabler er det en utfordring at mange lignende variabler er multikolineære. Dette innebærer at variabler som er inkludert i analysen tar de samme verdiene, og det er umulig å skille hvilken variabel som har hvilken effekt.

I analysen er utfordringene som oppstår som følge av samvariasjon større enn konsekvensene av utelatte variabler, derfor er en helt enkel regresjonsmodell formulert.

$$\text{Log(NettoInntekter)} = \beta_0 + \beta_1 \text{Ansatte} + \varepsilon_i$$

Motivasjonen for å gjøre analysen logaritmisk er at en ekstra ansatt kan tolkes som en prosentvis økning i inntektene. Resultatene av regresjonsanalysen utført med kun Fundraising Norge sine medlemmer er presentert i tabell 5.

Tabell 5

Variabler	Estimert effekt
Ansatte	0,003*** (0,00059)
Konstant	10,04*** (0,18)
Observasjoner	125
R-kvadrert	0,2184

Standardavvik i parentes
*** P<0,01, ** P<0,05, * P<0,1

Tabell 5 gir at dersom organisasjonen tilsetter en ny ansatt kan de forvente å øke inntjeningen sin med 0,3% i året, ceteris paribus. Resultatet er statistisk signifikant på et 1% signifikansnivå. Antall ansatte gjenspeiler i stor grad organisasjonens økonomiske muskler, og organisasjonens økonomiske muskler er igjen avhengig av antall ansatte. Det er derfor krevende å argumentere for at det ikke eksisterer noen toveiskausalitet i modellen.

For å studere de strukturelle forskjellene mellom Fundraising Norge sine medlemmer og de øvrige organisasjonene som er godkjent for skattefradrag er den samme modellen anvendt på dataene som omfatter hele sektoren. Resultatet av denne regresjonsanalysen er presentert i tabell 6.

Tabell 6

Variabler	Estimert effekt
Ansatte	0,0039*** (0,0004)
Konstant	9,63*** (0,0874)
Observasjoner	645
R-kvadrert	0,2578

Standardavvik i parentes
*** P<0,01, ** P<0,05, * P<0,1

Tabell 6 bekrefter funnene i tabell 5. Når regnskapstallene til alle organisasjonene som er godkjent for skattefradrag legges til grunn blir effekten av antall ansatte litt større, men signifikansen er den samme. Når samtlige organisasjoner inkluderes estimeres effekten av en ekstra ansatt til å være omtrent 0,4%. Dette gir en lignende tolkning som av tabell 5. En ny ansatt forventes å øke inntjeningen med 0,4% i året, ceteris paribus. Denne modellen inneholder følgelig de samme svakhetene som tidligere pekt på, forskjellen ligger kun i hvor mange organisasjoner som er inkludert i datasettet.

Fordeling av de ansatte i frivillig og ideell sektor

Fra SSB er det hentet ut demografiske data over de ansatte i frivillig og ideell sektor. Satellittregnskapet fra 2018 viser at det er omtrent 89.000 lønnede årsverk i frivillig og ideell sektor. Når dette matches med de ulike sektorkodene til SSBs lønnsstatistikk er det 81.565 årsverk. Avviket representerer en mulig feilkilde. Samtidig er det mange mulige grunner til at det eksisterer et avvik mellom de faktiske tallene og de beregnede tallene. En årsak som er svært sannsynlig er at antall årsverk fra lønnsstatistikken er hentet fra tredje kvartal 2022, mens satellittregnskapet bygger på 2018-tall. Redusert aktivitet i forbindelse med pandemien har med stor sannsynlighet ført til at flere har valgt å bytte jobb.

Frivillig og ideell sektor dekker et svært vidt spekter av ulike aktiviteter. Dette gjør det vanskelig å velge ut hvilke kategorier fra lønnsstatistikken som omfatter vår sektor. Kategoriene til SSB som er hentet ut er: 90 Kunstnerisk virksomhet og underholdning, 91 Bibliotek, muséer o.a. kulturvirksomhet, 93 Sports- og fritidsaktiviteter, 94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner, 00 Uoppgitt. Disse kategoriene er ansett for å dekke de største delene av frivillig og ideell sektor.

Omtrent halvparten av sektorens ansatte jobber innenfor idretten. I denne rapporten oppsummeres de mest sentrale funnene om arbeidstakerne i frivillig og ideell sektor. Dette er interessant både for beslutningsmyndigheter som ønsker å gjennomføre målrettet politikk mot sektoren, og for sektoren selv for å vite hvem som tiltrekkes av sektoren.

I sektoren som helhet beregner SSB at det jobber omtrent 81.565 lønnstakere. 39.445 Menn og 42.120 Kvinner. Tabell 7 viser hvordan bransjen som helhet fordeler seg på kjønn og alder:

Tabell 7

Med idretten	
Menn	48 %
Kvinner	52 %
Under 25	25 %
25-39 år	27 %
40-54 år	27 %
55-66 år	18 %
67 år eller eldre	4 %

Sektoren er i svært stor grad likestilt og har flest arbeidstakere i alderen 25-55. Dette viser en sunn rekruttering til frivillig og ideell sektor hvor sektoren har en god spredning i både alder og kjønn. Det er likevel store forskjeller mellom de ulike delene av sektoren.

Sektoren som helhet uten idretten tegner et annet bilde i tabell 8.

Tabell 8

Idretten ekskludert	
Menn	45 %
Kvinner	55 %
Under 25	14 %
25-39 år	27 %
40-54 år	33 %
55-66 år	22 %
67 år eller eldre	4 %

Generelt om sektoren kan vi med bakgrunn i lønnstakerstatistikken uten idretten tydelig forstå et kjønnskille. Det er flere damer enn menn i den delen av frivillig og ideell sektor som har større fokus på kunst, kultur og medlemsvirksomhet. I de samme organisasjonene er det en større overvekt av «voksne» arbeidstakere. Omtrent halvparten er 40 pluss. Hvordan det skal tolkes er vanskelig å konkretisere. På den ene siden kan det representere et rekrutteringsproblem. Unge arbeidstakere ser muligens ikke verdien eller betydningen av sektoren, men det kan også være et tegn på at sektoren tiltrekker seg høy kompetent arbeidskraft og slik har høye inngangsbarrierer som hindrer yngre arbeidstakere å ta del i sektoren. Det er også nærliggende å tolke andelen under 25 til å bestå av feltververe og andre arbeidsoppgaver som ofte utføres av deltidsansatte.

Kontrasten er dermed stor til idretten hvor nærmere 44% av alle de ansatte er under 25. Sport og fritidsaktiviteter kommer derfor frem i lønnsstatistikken som den store vinneren på å engasjere yngre arbeidstakere. Det er helt naturlig at sport og fritid fungerer som en inngangsport til å engasjere seg frivillig og dermed etter hvert få jobb i frivillig sektor. Idrettens sterke rekrutteringsevne av unge får dermed positive ringvirkninger for hele frivillig og ideell sektor senere i yrkesrekrutteringen.

Tabell 9

90 Kunstnerisk virksomhet og underholdning	9.479 stk
Menn	53 %
Kvinner	47 %
Under 25	17 %
25-39 år	34 %
40-54 år	32 %
55-66 år	15 %
67 år eller eldre	3 %

Tabell 10

91 Bibliotek, muséer o.a. kulturvirksomhet	13.019 stk
Menn	37 %
Kvinner	63 %
Under 25	24 %
25-39 år	26 %
40-54 år	29 %
55-66 år	19 %
67 år eller eldre	4 %

Tabell 11

93 Sports- og fritidsaktiviteter	28.221 stk
Menn	55 %
Kvinner	45 %
Under 25	44 %
25-39 år	26 %
40-54 år	18 %
55-66 år	10 %
67 år eller eldre	2 %

Tabell 12

94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner	29.206 stk
Menn	44 %
Kvinner	56 %
Under 25	9 %
25-39 år	25 %
40-54 år	35 %
55-66 år	26 %
67 år eller eldre	5 %

Tabell 13

00 Uoppgitt	1.640 stk
Menn	70 %
Kvinner	30 %
Under 25	11 %
25-39 år	28 %
40-54 år	32 %
55-66 år	17 %
67 år eller eldre	11 %

Tabell 14

90 Kunstnerisk virksomhet og underholdning	9.479	12 %
91 Bibliotek, muséer o.a. kulturvirksomhet	13.019	16 %
93 Sports- og fritidsaktiviteter	28.221	35 %
94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner	29.206	36 %
00 Uoppgitt	1.640	2 %
Sektoren som helhet	81.565	100 %

Sektoren er bredt sammensatt av mange ulike aktører. Sport, fritid og medlemsorganisasjoner utgjør de største innenfor sektoren. Det er også interessant å legge merke til forskjellene basert på kjønn. Medlemsorganisasjoner og sport er tilnærmet jevnstore, allikevel har begge sektorene et 45/55 forhold mellom kjønnene til sine ansatte, men motsatt sammenlignet med hverandre. Det kommer også frem av tabell 11 og 12 at de i svært ulike grad rekrutterer og tilsetter to ulike alderssegmenter i sektoren.

Konklusjon

Denne rapporten har undersøkt sammenhengen mellom økonomi og antall ansatte og undersøkt sammensetningen av de ansatte i frivillig og ideell sektor. Det er en statistisk signifikant sammenheng mellom antall ansatte og organisasjonenes inntjening. Dette stemmer også godt overens med resultatene senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor presenterer hvor de organisasjonene med flest ansatte har sterkest økonomi, flere medlemmer og flere frivillige.

Frivillig og ideell sektor er bredt sammensatt med mange ulike bransjekategorier definert av statistisk sentralbyrå. Idretten har en større andel av unge og menn, men de øvrige kategoriene fra SSB domineres av flere voksne og damer. Sektoren er bredt sammensatt av ulike aldersgrupper og er suksessfullt likestilt.